

Ami a brigádnaplóból kimaradt

Ismeretlen ismerősök — A sárgakocsis brigád

A férfi a hátsó ajtón szállt fel, kapaszkodott egy ideig az alumínium korlátba, s amikor a villamos elhagyta a megállót, zsebébe nyúlva előhalászott egy piros karszalagot.

— Kérem a jegyeket ellenőrzésre!

— Tessék.
— Köszönöm.
— Tessék.
— Köszönöm.

Végig a kocsin, utastól utasig. Ezúttal minden jegyet, bérletet rendben talált. Nézem az arcát, olyan ismerős! Hol láttam? Nem tudom, de hogy ellenőrként, jegyet tépkedve még nem, az bizonyos. Naná, majd pont egy ellenőrt nem jegyzek meg! Itt, ahol mintegy négy villamosvonal szeli át a várost. Ötven akár marcona sivatagi rablónak, akkor is kiszűrom. Csoda hát, ha kevés biccelőt kapnak rajta? No, de honnan ismerős? Elteszem a bérletet — meg a gondot. Fejtse meg, aki tudja...

Eltelik egy hét, szállok a villamosra, sodor a tömeg, ismerős arc villan fel: az ellenőr! Most viszont a vezetőülésem, a Szegedi Közlekedési Vállalat egyenruhájában. Na, most melyik az áruha? A civil vagy a kék mundur? Kapaszkodom egy ideig az alumínium korlátba, s amikor a villamos elhagyta a megállót, táskámba nyúlva előhalászok — egy brigádnaplót. Fölöttem, az első oldalon tabló, a jobb alsó sarkában az ellenőr-pilóta; Samu Bálint. Egy lappal odább a szerepcseré magyarázata: „A Kállai Éva szocialista brigád az utazóközösség jegyének ellenőrzésére 60 óra társadalmi munkát vállal.”

Villamosvezetők róják a köröket kiszabott pályájukon, végállomástól végállomáig, fordulnak műszakonként húsz-huszonötösre, pár megállónyi utasukká szegődünk, észrevétel nélkül emlékeztünkbe vésődik arcvonásuk, ismerjük őket, de nem tudjuk, kik. Ismeretlen ismerősök.

Samu Bálint újabb szerepben: oktató. A tanuló az olaj-

kutatást cserélte fel a sárga villamossal. Esküszik rá, könnyebb, mint a mélyfúró szakma. Teker a „sebesség-váltó” karon, szalad a kocsi, hirtelen éles sipszó hasít az egyenletes kocszijába. Hatalmas zökkenéssel, fékcsikorgással megállunk. A vezetőjelölt egy kissé sápadtnak látszik.

— Jó Mehet.

Samu Bálint elteszi a sípot, elégedett a gyakorlattal. Most azt játszottuk el, hogy valaki elészaladt a villamosnak. Az oktató kinéz az ablakon, mutat a bisztróra.

— Itt volt egy baleset. Aláugrott egy fiatalember. Meghalt.

— Ki ütötte el?
— A váltótársam. Hiába derítették ki, hogy öngyilkossági szándék volt, máig nyomja a lelkét.

*
Kapás Imréné a két vasútállomás közt hozza-viszi az utasokat — és a hétszemélyes brigád gondjait.

— Amikor azt halljuk: brigád, különösen, ha szocialista brigád, önkéntelenül együtt dolgozó közösségre gondolunk. Egymás mellett elsuhanó villamosban hogyan lehet „brigádeletet élni”?

— A brigádelet nem csak gyűlésekből áll. Közösség lehet akkor is, ha napokig nem találkozunk hosszabb időre. Ki-ki a maga helyén kell hogy helytálljon és teljesítse a vállalt kötelezettségeit.

— A helytállás azt jelenti, vezesse jól a villamost?

— Igen.

— Mindenki jól akarja. Lehet „még jobban is”?

— Sok dologra kell figyelni. Vállaltuk például, hogy a vontatási energiával takarékoskodunk. A villamosvezetésnek vannak apró fogásai, amelyekkel villanyáramot lehet megtakarítani. Az utas csak azt látja, hogy elindulunk, és megállunk. Mi viszont tudjuk, hogyan lehet úgy beállni a villamosmegállóba, hogy nem fogyaszt a motor. Ugy mondjuk: energiakímélő vezetés. Ezt pedig minden brigádtag komolyan veszi.

Megyeri Zoltánné a 4-es vonalán jár. Fékez a meg-

állóban, nyúl a menetlevélért. Készíti, mert sárga szalagos tányérsapkában ellenőr száll fel. Most nem a bérleteket, a biccelő utasokat vizsgálja, hanem a villamosvezetőt.

— Beszélni szeretnék a vezetővel.
— Ki van írva: menet közben beszélgetni tilos. Majd a végállomáson.

— Mессze van.

— Akkor addig átveszem a vezetést.
Szóba kerül a kíméletes vezetés, az energiatakarékosság. Megverinék magyaráz, miközben nagyot durran az ellenállászekrényben valami, köhög is egyet a villamos. Az asszony nem folytatja, hogyan kell óvatosan vezetni, tekintetén látszik: így nem. Másról kezd mesélni.

— Higgye el, lehet érezni az összetartozást. Itt is, mert nem csak amiatt vigyázok, hogy ne kapjak figyelmeztetést, hanem azért is, hogy a brigád vállalt eredményeit ne rontsam. Ez az egyik. A másik, meg... Tudja, kint voltunk együtt Balástyán a gyerekeknél. Az az öröm, amellyel bennünket fogadtak, amikor az ajándékokat vittük! Majd elsírtam magam...

— Gyerekek?
— Patronálunk egy nevelőotthont.

*
Végállomás, helycsere. Az ellenőr bejegyez, mindent rendben talál.

Igriczi Zsigmond

Elektromos folyó

A Szovjetunió első hidroakkumulációs állomása, amely Moszkvának az eddig legzavartalanabb áramellátását oldja meg, Zagorszk környékén, a Kunyja folyón épül.

A főváros a legtöbb áramot a reggeli és az esti órákban fogyasztja. Éjszaka a fogyasztás szintje jelentősen csökken. A felesleges áramot kénytelenek más-hová irányítani, ami meglehetősen gazdaságtalan, hiszen útközben a villamos energia tekintélyes része kárba vész. Az épülő állomáson nagy teljesítményű szivattyúkat állítanak majd üzembe,

— Mit?

— A menetidőt. Az a jelentősebb. Ebben nincs pardon, és nem nézhetjük, hogy rokon, nem rokon, vagy brigádtag az illető...

— Brigádtag?

— Igen, én is ebbe a brigádba tartozom. Kapás Imre vagyok.

— Ismerős név.

— A feleségem a brigádvezető. Tíz éve ő csábított ide villamosvezetőnek. Három éve hagytam abba, eltiltott az orvos. Most ellenőrzök... Egyébként nemcsak mi vagyunk házaspár a brigádban. Hol ni, ott a Kiszner! Most vált.

Kiszner Mihály a délutáni műszakban veszi át a kocsit — és a szót.

— Engem is a feleségem szervezett be. Ő most elszármoltató. Sofőr voltam...

— Melyik szakma a nehezebb?

— A gépkocsivezetés. Viszont ez idegfejtőbb.

— Nem kell előzni, és csak egy kart tekerget. Egyszerűbb művelet.

— Ez az! Képzeld, egész nap oda-vissza, oda-vissza. A szemem előtt meg állandóan a talpfákát látom.

Bal kézzel a kart fogja, jobbal akatáskát bontogat. Kenyér, szalonna, tojás. Vascsoránzi fog.

— Étkezőkocsi?

— Meg kell szokni. Vagy a villamoson eszünk, vagy a megállóban. Van rá öt percünk a következő fordulóig.

A rókusi remízbe csikorgóva fordul be egy 3-as villamos. A Kállai Éva brigád tagja, Péter Andrásné fáradtan száll ki a kocsiból. Indul haza. Kihalt a város: éjjel lesz tíz perc múlva.

Üttörő- és ifjúgardista-szemle Vásárhelyen

Tegnap, pénteken délből sárhelyi városi tanács elnö-

Hódmezővásárhelyen, a két. Ünnepi beszédet dr. Szalontai József, a vásárhelyi városi pártbizottság első titkára mondott. Ezzel kezdte a háromnapos kétnapos sorozatot. A háromszáz fiatal sorakozott föl. A Himnusz elhangzása után Kerekes István, a KISZ vásárhelyi bizottságának titkára köszöntötte a megyei szemle résztvevőit, és a megnyitónépszerű vendégeit, köztük Kulcsár Pétert, a megyei KISZ-bizottság titkárát és dr. Csatornai Antalt a vá-

Klubnévadó

Névadó ünnepséget tartottak tegnap, pénteken a 600. sz. Móra Ferenc Ipari Szakmunkásképző Intézet ünnepi átadott ifjúsági házának KISZ-klubjában. Ebből az alkalomból érkezett Szegedre Sebestyén Nándorné, az Országos Békatanács elnöke.

A Hazafront Népfront székházában fogadta őt Molnár Sándor, a népfőnt megyei bizottságának titkára és Etlerné dr. Szilágyi Júlia, a népfőnt megyei bizottsága mellett működő béke- és barátság bizottság elnöke.

Sebestyén Nándorné ezután fölkereste a szakmunkásképző intézetet. Hofgesang Péter, az iskola igazgatója köszöntötte a vendégeket, köztük Molnár Sándort, Etlerné dr. Szilágyi Juliát, Fosztós Lászlónt, a városi pártbizottság munkatársát, Novákne Halász Annát, a városi KISZ-bizottság első titkárát, Surányi Róbertné,

a Szakszervezetek Csongrád megyei Tanácsának munkatársát, Prágai Tibort, a megyei városi tanács elnökhelyettesét és Kulcsárné Kiss Piroskát, a népfőnt városi bizottságának titkárát. Az Országos Békatanács elnöke ünnepi beszédében hangsúlyozta, hogy a mai fiatalok zöme érti, mit jelent a béke, a szolidaritás, a barátság fogalma.

Az iskola tanulóinak nevében Kéri József, a KISZ-bizottság titkára vette át a Béke és barátság klubot. A névadóünnepség az intézet irodalmi színpadának műsorával zárult.

Délután a vendégek a szakmunkásképzőben folyó nevelőmunkával ismerkedtek, majd az intézet dolgozóit Sebestyén Nándorné tájékoztatót hallgattak meg a magyar békemegállomástól szerű kérdéseiről.

A diákok máris otthon érzik magukat a klubban

Molnár Zoltán

A vereség

34.

Uporniczky látta a gyereket, az anyát, a sebesültet, meg a fegyvertelen katonát, s engedett valamit a szigorúságából:

— Nem hiszem, hogy maguknak is sikerülni fog. Én a magam részéről befejeztem...

Tett is egy oldalazó lépést, hogy kikerülje őket. Ébersége azonban nem engedte. Sőt, összpontosult Andrára, az egyetlen fegyveresre.

— Akkor legalább a pisztolyát itt hagyhatná... Nekünk még szükségünk lehet rá.

— Miért gondolja, hogy nekem már nem? Soha nem tudhatja az ember.

Még mindig csak igen óvatosan sasszézott tovább. S a pisztoly csövét el nem mozdította volna; Andrá mellének szegezve igyekezett átkerülni a másik oldalra.

— Hát igen — hagyta rá Andrá. — Az ember sohasem tudhatja.

Uporniczky elhatározta, hogy a maga részéről most már befejezi ezt a hasznosnak úgysem ígérkező csevegést. Az elválasztó megkönnyítése céljából jóindulatú gesztusra szánta el magát:

— Felhívom a figyelmüket egy fontos körülményre... aki megadja magát az ántáncosoknak, az a genfi konvenció kedvezményében részesül.

Határozottabban fordult. Most már hátrálnia kellett. De pisztolyát még most sem engedte le; még most is Andrá esetleges ellenmozdulatait figyelte.

De Andrá nem mozdult. Úgy látszott, meggondolkoztatta az a genfi konvenció.

— Hát akkor... — mondta Uporniczky. S indult.

Indult volna. De éles fájdalom hasított a bokájába, s lába kirepült alóla.

A lengyel látva a helyzet alakulását, jól megkapaszkodott a tönkben, amin ült, s mielőtt a parasztruhás tiszt el-

távolodhatott volna tőle, a legutolsó pillanatban, épen maradt lábával, minden erejét összeszedve, bokán rúgta.

Uporniczky egyensúlyát veszítve, a fenekére esett; a pisztolyt estében még elsütötte, de célozása már nem nagyon sikerült; Andrá zubbonyának a vállán, a puskaszíjtartó szatóbát lőtte ketté. Kezét ösztönösen hátrairította, hogy felfogja vele az esést, de csak a bal kezével tudott támaszkodni, jobbjaiból nem engedte ki a pisztolyt, öklére esett.

Erre a pisztolyt tartó jobb kezére toppantott rá vilámgyorsan a kis fekete katoná. Andrá meg a mellének szegezte a puskát.

A katoná lehajolt, fickándozó, hegyes bajusszal, káromkodva, s előbb a pisztolyt ráncigálta ki a tiszt markából, és csak aztán vette le a csuklójáról a bakancsát. Szíszeggett, szitkozódott, vicsofított. Andrá már azt várta, hogy nekiugrik a részegedett puskacsőnek.

— És ön, vezérkari különmegbízott elvtárs? Ön miért nem óhajt élni a genfi konvenció nyújtotta lehetőségekkel? Miért öltözött... hm... civilbe?

Egy pillantást vetett a vállára, s megigáztotta a pán- ton a ronggyá lőtt posztóbabát. Egy enyhe kis fejcsóválással intette el. ej. ej. hát illik ilyet...?

De a kérdezett még mindig nem óhajtott válaszolni. Hanem ő kérdezett:

— Meddig kell itt fekdődnöm?

— Mért kellene fekdőnie? Tápászkodjék! — szolt rá aztán váratlanul szigorúan. — Uporniczky, ön a magyar vörös hadsereg foglya! Szökvény!

Pillanatok alatt ekkorát fordult a sorsa. S ez a kellemetlen katoná! Még a nevét is tudja. Honnan tudja? Az, hogy reggel találkoztak, ebből a szempontból nem jelent semmit, hiszen nem mutatkozott be ennek a bandának.

— Mozgás, hé, mozgás! — mordult rá, immár újra öntudatos vöröskatonaként a kis fekete bajuszos. Meg is emelte a bakancsát, fenyegetően, mint aki kész akár a másik kezére is rálépni.

Feltápászkodott. S állt tanácstalanul; ez így még kellemetlenebb helyzet volt. De segítettek rajta:

— Fogja a hordágyat!

Nem mozdult; annyira meglepő volt a felszólítás, hogy először fel sem fogta. De hát amikor felfogta, akkor sem akaródzott.

A kis fekete nem teketóriázott, olyat lökött rajta, hogy majdnem orra bukott.

(Folytatjuk.)